

Przedmiotowy system oceniania z historii i społeczeństwa.

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:

- niezapowiedziane kartkówki (trzy ostatnie lekcje, kartkówek nie poprawiamy),
- sprawdziany po zakończeniu działu (niezaliczone sprawdziany uczeń zalicza w ciągu dwóch tygodni, jeżeli tego nie zrobi, otrzymuje ocenę niedostateczną),
- prace domowe,
- praca w grupach (wspólne podejmowanie decyzji, zaangażowanie w prace, samoocena, współpraca),
- prace dodatkowe i referaty (umiejętność zbierania i opracowania materiałów, estetyka wykonania),
- aktywność podczas lekcji (6 plusów = ocena bardzo dobra),
- oceny za brak zadań (3 minusy = ocena niedostateczna i uwaga do zeszytu),
- przygotowanie do lekcji,
- w ciągu roku uczeń ma prawo do poprawiania sprawdzianów,
- sprawdziany są zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem,
- poprawione i ocenione sprawdziany i kartkówki uczniowie otrzymują do wglądu, a ocenę wpisują do zeszytu przedmiotowego,
- każdy uczeń ma prawo do nieprzygotowania się z przyczyn losowych raz w semestrze,
- uczeń jest zobowiązany zgłosić brak przygotowania na początku lekcji,
- oceny są jawne dla uczniów i rodziców.

Kryteria wymagań ogólnych na poszczególne oceny z *historii i społeczeństwa* w klasach IV–VI

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował treści zawartych w podstawie programowej, ma poważne braki w podstawowych wiadomościach,
- nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści historycznych i społecznych nawet w stopniu minimalnym,
- nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi,
- nie zna podstawowych reguł i zasad rządzących życiem politycznym, społecznym i gospodarczym,
- nie potrafi odtworzyć istotnych elementów materiału opracowywanego na lekcjach,
- nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat,
- nie wykonuje zadań realizowanych przez zespół klasowy, jest bierny, nie przejawia zainteresowania treściami przedmiotu ani chęci przyswajania wiadomości i współpracy z nauczycielem.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował treści konieczne, ale jego wiedza jest fragmentaryczna, ma braki w podstawowych wiadomościach i umiejętnościach, lecz z pomocą nauczyciela potrafi je w dłuższym czasie nadrobić,
- przy pomocy nauczyciela wyjaśnia znaczenie podstawowych pojęć z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie,
- zna główne postacie historyczne,
- zna prosty podział źródeł historycznych,
- rozumie prosty tekst źródłowy,
- ma ogólną orientację w posługiwaniu się osią czasu, przyporządkowuje datę wiekowi,
- zna daty roczne przełomowych wydarzeń,

- odczytuje podstawowe dane kartograficzne, wskazuje na mapie wybrane państwa i regiony,
- umie nazwać poznane epoki oraz przedstawić ich ramy chronologiczne,
- okazuje szacunek symbolom państwowym,
- zachowuje się godnie w czasie obchodów świąt i uroczystości państwowych,
- zna podstawowe dokumenty prawne regulujące życie społeczeństwa i państwa,
- dostrzega i rozpoznaje podstawowe reguły i procedury demokratyczne w państwie,
- zna rodzaje potrzeb człowieka, wymienia poznane grupy społeczne,
- posługuje się podręcznikiem,
- wykonuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- ma trudności ze zbudowaniem poprawnej wypowiedzi,
- zachowuje na lekcji bierną postawę, ale wykazuje chęć współpracy i, odpowiednio motywowany, jest w stanie przy pomocy nauczyciela wykonać proste polecenia.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- posiada kompetencje określone na ocenę dopuszczającą,
- opanował minimum wiadomości i umiejętności przewidzianych w podstawie programowej,
- z niewielkimi trudnościami posługuje się terminologią poznaną na lekcjach,
- dostrzega podstawowe związki przyczynowo-skutkowe pomiędzy faktami historycznymi,
- wyciąga proste wnioski z otrzymanych informacji,
- dostrzega rolę głównych postaci historycznych w ważnych wydarzeniach,
- rozróżnia podstawowe typy źródeł informacji historycznej,
- pod kierunkiem nauczyciela gromadzi, porządkuje i wykorzystuje informacje z różnych źródeł,
- podejmuje próby analizy i interpretacji tekstu źródłowego,
- z niewielką pomocą nauczyciela umiejscawia wydarzenia w czasie (taśma chronologiczna),

- szereguje poznane wydarzenia w czasie,
- z niewielką pomocą nauczyciela umiejscawia wydarzenia w przestrzeni (mapa),
- podaje podstawowe cechy odróżniające epoki: starożytną, średniowieczną i nowożytną,
- wskazuje główne elementy tradycji starożytnej w życiu współczesnym,
- rozpoznaje własne prawa i obowiązki w życiu rodzinnym,
- dokonuje prostej charakterystyki regionu, w którym mieszka,
- podaje podstawowe informacje na temat państwa i sposobu jego funkcjonowania,
- przedstawia najważniejsze informacje dotyczące życia politycznego i społecznego w Polsce,
- zna i potrafi zastosować podstawowe procedury demokratyczne w klasie i szkole,
- wymienia poznane prawa człowieka, obywatela i dziecka,
- samodzielnie pracuje z podręcznikiem,
- wykonuje proste zadania pisemne, poprawia popełnione błędy merytoryczne,
- formułuje krótkie i proste wypowiedzi na zadany temat,
- formułuje ogólne opinie,
- wykazuje niewielką aktywność na lekcjach, ale współpracuje z grupą podczas realizacji zadań,
- wykazuje postawę tolerancji oraz poszanowania dla cudzych poglądów,
- posługuje się mediami elektronicznymi.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- posiada kompetencje określone na oceny dopuszczającą i dostateczną,
- opanował w niepełnym stopniu wiadomości i umiejętności ujęte w podstawie programowej,
- prawidłowo posługuje się terminologią historyczną,
- porównuje wydarzenia z przeszłości, dostrzega złożoność związków przyczynowo- skutkowych między wydarzeniami,
- samodzielnie wyciąga ogólne wnioski,
- charakteryzuje dokonania ważnych postaci historycznych,

- samodzielnie gromadzi, porządkuje i wykorzystuje informacje z różnych źródeł,
- analizuje i interpretuje teksty źródłowe z niewielką pomocą nauczyciela,
- wykonuje wszystkie rodzaje ćwiczeń związane z orientacją w czasie,
- dobrze posługuje się mapą historyczną i planem, poprawnie odczytuje zawarte w nich informacje,
- umie krótko scharakteryzować poznane epoki,
- wskazuje elementy tradycji wszystkich epok w życiu współczesnym,
- zna różne systemy organizacji społeczeństw i państw,
- charakteryzuje główne problemy życia politycznego i społecznego małej ojczyzny i państwa,
- wie, co należy robić, gdy jego prawa jako człowieka, dziecka lub ucznia są łamane,
- rozwiązuje typowe problemy z wykorzystaniem informacji z różnych źródeł, inspirowany przez nauczyciela potrafi rozwiązać trudniejsze zadania,
- swobodnie wypowiada się na wybrane tematy, w tym społeczne,
- formułuje i uzasadnia własne poglądy i opinie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- ma świadomość korzyści i zagrożeń wynikających z wykorzystania mediów elektronicznych,
- systematycznie przygotowuje się do zajęć i odrabia prace domowe.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- posiada kompetencje określone na oceny dopuszczającą, dostateczną i dobrą,
- opanował w pełnym stopniu wiadomości i umiejętności ujęte w podstawie programowej,
- swobodnie wypowiada się na temat przyczyn, przebiegu i skutków wydarzeń oraz zjawisk historycznych i społecznych,
- samodzielnie wyciąga złożone wnioski,
- ocenia dokonania postaci historycznych,
- integruje wiedzę z różnych przedmiotów i źródeł różnego typu, wyraża ją w wypowiedziach ustnych i pisemnych, posługuje się poprawnym językiem,
- samodzielnie analizuje i interpretuje teksty źródłowe,

- dostrzega ciągłość i zmienność w różnych formach życia politycznego i społecznego (państwo, przemiany w strukturze społecznej, gospodarce itp.),
- samodzielnie rozwiązuje wszystkie problemy teoretyczne i praktyczne z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie,
- aktywnie działa w zespole, wspiera innych, wpływa na efektywność pracy pozostałych członków grupy,
- uczestniczy w realizacji zadań dodatkowych,
- wykazuje aktywność jako członek społeczności szkolnej,
- odnosi pewne sukcesy w konkursach przedmiotowych.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- posiada kompetencje określone na oceny dopuszczającą, dostateczną, dobrą i bardzo dobrą,
- poszerza swoją wiedzę o wiadomości w znacznym stopniu wykraczające poza podstawę programową, prezentuje dodatkową wiedzę w toku zajęć lekcyjnych,
- selekcjonuje i hierarchizuje zdobyte wiadomości,
- formułuje przemyślane i oryginalne wnioski,
- samodzielnie wykonuje zadania o wysokim stopniu trudności, nie popełniając żadnych błędów merytorycznych,
- wnosi twórczy wkład do pracy lekcyjnej, proponuje oryginalne rozwiązania,
- wykorzystuje wiedzę w nowych sytuacjach poznawczych, potrafi samodzielnie formułować pytania i rozwiązywać problemy,
- rozwija zainteresowania historyczne, udzielając się w kole historycznym, wykazuje inicjatywę i pomysłowość,
- ma krytyczne podejście do zagadnień poruszanych na lekcji,
- potrafi dyskutować, używa odpowiedniej argumentacji,
- współpracuje z nauczycielem w przygotowaniu niektórych zajęć,
- planuje i organizuje swoją pracę oraz pracę grupy zadaniowej,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych posługuje się nienaganną polszczyzną,
- wykazuje się dużą wrażliwością społeczną, inicjuje i koordynuje działania społeczności szkolnej na różnych polach (akcje obywatelskie, charytatywne, ekologiczne),

- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.